

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Susceptibility to periodontitis. Studies with LPS-stimulated whole blood cell cultures

Fokkema, S.J.

Publication date
2002

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Fokkema, S. J. (2002). *Susceptibility to periodontitis. Studies with LPS-stimulated whole blood cell cultures*. [Thesis, fully internal, Universiteit van Amsterdam].

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Dankwoord

Het dankwoord behoort tot de best gelezen en meest populaire pagina's van een proefschrift. Het dankwoord is ook de meest persoonlijke noot in een wetenschappelijk overladen boekje. Daarnaast is het dankwoord eveneens de meest aangewezen plek om op gepaste wijze een ieder te bedanken, die direct dan wel indirect hebben bijgedragen aan de totstandkoming van het proefschrift. Toch hoopt iedere schrijver van een proefschrift dat de overige pagina's van zijn boekje net zo toegankelijk zullen zijn en met evenveel belangstelling zullen worden gelezen.

Allerbeste Ubele, uiteraard vang ik aan met jou als middelpunt van mijn gehele promotie. Zonder jou zou ik nooit hebben kunnen promoveren, immers zonder hoogleraar is een promotieaanvraag niet eens mogelijk. Je kende niet altijd de technische inhoud van de analyses die ik gebruikte op het laboratorium, maar je verloor nimmer de rode draad in het onderzoek. Het discussiëren over uitkomsten van het onderzoek en het trachten te doorgronden en begrijpen ervan, kon ik met jou altijd erg goed. Ik voelde me namelijk vrij bij je, ik kon en mocht al mijn gedachtegoed bij je uitstorten; bovendien had je altijd een geboeid en kritisch oor. Daarom was samen met jou onderzoek doen het beste wat me overkomen was. Ik hoop dat dan ook in lengte van jaren voort te kunnen zetten.

Naast de promotor, per definitie een hoogleraar, is er een co-promotor nodig of ook wel 'dagelijks' begeleider. Beste Bruno, het was jouw onderzoeksvoorstel, waarmee ik in eerste instantie ben gestart en jij was het, die me de allereerste beginselen bijbracht van het laboratoriumwerk. Ik wil je bedanken voor jouw punctualiteit en kritische houding tijdens de uitvoering van experimenten en tijdens het schrijven van de manuscripten. Daarnaast wil ik je danken voor de vele suggesties en ideeën die je aandroeg.

Beste Wouter, je was de andere hoogleraar en hebt al meer dan 25 jaar een experimentele onderzoeksgroep onder jouw hoede, die gehuisvest is in het AMC. Jij hebt het mede mogelijk gemaakt om mij een werkplek te verschaffen in deze groep, terwijl mijn onderzoek binnen de klinische parodontologie viel. Een beter onderzoeksklimaat kon ik mezelf niet wensen: een afdeling waarop bijna iedereen zich bezighield met het bedrijven van wetenschap. Je bent een mens, die er van houdt zichzelf uitdagingen te stellen; hierin school onze verbintenis en aantrekkingskracht. Ik heb jouw scherpzinnigheid en vindingrijkheid altijd zeer gewaardeerd en menige ontlokkende discussie als enerverend ervaren. Tot slot wil ik je danken voor het vertrouwen dat je altijd in mij hebt gesteld.

Beste Vincent, jij was de eindverantwoordelijke op de dagelijkse werkvloer, maar naar jouw eigen zeggen niet 'de baas' in de meest klassieke zin van het woord. We maakten samen in die zes jaar hoogtij en laagtij dagen mee, maar ondanks alles was het geweldig om met jou op te trekken: een periode in mijn leven die ik niet had willen missen. In mijn onderzoek toonde je altijd interesse en je was betrokken, ook al was je niet direct verantwoordelijk voor mijn onderzoeksproject. Ik wil je danken voor alles wat je me hebt gegeven.

De EOB (Experimentele Orale Biologie)-ers, de mensen van de dagelijkse werkvloer waarmee ik bijna zes jaar lang heb opgetrokken. Vanwege mijn parttime aanstelling was de periode die ik binnen jullie groep verbleef langer en dientengevolge heb ik diverse, voornamelijk Aio's, voorbij zien komen en daarmee verschillende groepssamenstellingen meegemaakt. Toen ik kwam ging jij, Laura, bijna weg; aan jou had ik mijn werkplek te danken: een riant bureau aan het raam, dat ik vooral in de eindfase als een zeer inspirerende plek heb ervaren. Erica, daarna werd jij kameroudste (traditiegetrouw degene met de meeste rechten én plichten), ik herken jouw 'loopje' uit duizenden. Monique, 'Mo' zoals we je noemden; ik heb je ontzettend gemist toen je eenmaal weg was. Jij was immers de Aio die me voorging, ik steunde en vertrouwde op jouw ervaringen. Teun, onze postdoc, die een eigen KNAW project

in de wacht sleepte. Je wist elke vrouwelijke Aio, die binnen een straal van één meter van je eigen werkplek vandaan zat, aan je dagelijkse rituelen te binden, zoals de koffie na de lunch. Twee jaar geleden kwamen twee nieuwe Aio-meiden de lege plaatsen opvullen. Soledad, it was a pleasure having you in the same working room, I loved your Uruguayan cookies and sweets. Susanne, jij gaat vast en zeker de show stelen met jouw cathepsine C knockout muizen. Theo, de UD-man in ons midden; voor elke vraag of die nu van algemeen wetenschappelijke aard was of scheikundige je wist altijd het antwoord; bedankt voor jouw vele hulp en de bestellingen die je zonder problemen altijd op tijd uitvoerde. Ton, thans de RNA- en DNA-analist en -expert op de werkvloer; van jou leerde ik de ELISA trucjes en nog vele andere; bedankt voor jouw computerhulp en gezelligheid. Last but not least, Ineke, de biologe. Ik had met jou een hoogst bijzondere relatie niet alleen op het lab maar vooral ook daarbuiten. Jij bracht me de kunst van het labwerk bij en leerde me vele technieken; zonder jouw aanwezigheid wist ik af en toe geen chemicaliënfles te vinden; één keer zelfs hielp je me uit een fatale brand toen ik LPS concentraties door elkaar had gehaald. Hoe dan ook, door jullie, bij jullie en met jullie heb ik geleerd hoe wetenschap bedreven wordt.

Een andere groep op dezelfde afdeling op het AMC, cellulaire immunologie, had vanaf het begin een grote aantrekkingskracht op me. Niet in de laatste plaats omdat mijn type onderzoek het dichtst bij hun onderzoekslijn stond en technieken identiek waren. De hoogleraar van deze groep trad op als extern adviseur voor mijn onderzoeksproject. Martien, ik wil je bedanken voor jouw adviserende en corrigerende taken en voor jouw bereidwilligheid om materialen ter beschikking te stellen. Ook alle andere medewerkers van deze groep wil ik hartelijk danken voor hun ondersteunende gesprekken, suggesties en ideeën.

Een aantal andere mensen van de afdeling celbiologie en histologie wil ik nog in het bijzonder danken. Trees, je was de ideale secretaresse en blonk uit in punctualiteit en nauwgezetheid; bedankt voor jouw correcties en adviezen ten aanzien van de

Nederlandstalige samenvatting. Jan Peeterse, toen presentaties nog zonder beamer werden gegeven, bezocht ik je regelmatig voor het laten maken van dia's, maar ook in het beamertijdperk maakte jij je nuttig met inscannen en posterontwerpen; bedankt voor jouw hulp en inzet. Jan Wormmeester en later ook Ron Hoeben hielpen in moeilijke tijden wanneer de nood het hoogst was: een laptop die het niet meer deed en alles opnieuw geïnstalleerd moest worden.

Ir. Hart, de statisticus, die onontbeerlijk was voor de juiste bewerking van de onderzoeksresultaten. Bedankt voor uw nooit aflatende bereidheid en beschikbaarheid om statistische vraagstukken te bespreken en te analyseren; ik heb veel van u geleerd en ook altijd erg genoten van onze ontmoetingen.

De mondhygiënistes van het ACTA, Colette, Wilma, Mahé en Yvonne, die de onderzoekspatiënten hebben verzameld en behandeld wil ik uiteraard bedanken; zonder jullie inzet en toewijding hadden we nimmer de effecten op bloedcellen kunnen aantonen. Daarnaast wil ik de patiënten, die hun medewerking hebben willen geven aan het onderzoek, heel hartelijk danken en in het bijzonder dhr. Doornink, die bereid was maar liefst drie jaar trouw te blijven aan de wetenschap. Margriet wil ik bedanken voor haar nimmer aflatende administratieve en logistieke bijdragen.

Mijn 'meiden' in de praktijk: Ilona, Linda, Lianne, Marion, Caroline, Heidi, Rianne, Carla en Conny, ik hou van jullie allemaal; jullie stonden altijd voor me klaar en lieten het nooit afweten, ik kon op jullie rekenen. Marion, aan jou de eer, zoals jezelf zei, om mijn paranimf te zijn. Al ruim veertien jaar oefenen we ons geliefde vak uit; eerst samen in de schoolbanken, later thuis op de bank met röntgenfoto's en statussen en sinds drie jaar nu samen in de praktijk. Je bent een zeer professionele en vakbekwame collega, maar ook door dik en dun mijn allerbeste vriendin. Bedankt daarvoor.

Zonder een goed thuisfront verzet je geen bergen. Pietsjanke, mijn lieve en dierbare zus; zonder jouw nooit aflatend luisterend oor, jouw inzichten en eindeloze adviezen zou ik het niet getrokken hebben in een periode van mijn leven die zwaarder was dan ooit tevoren. Daarnaast wil ik je bedanken voor jouw kritische op- en aanmerkingen aangaande de Nederlandstalige teksten in dit boekje. Heit en Mem, jullie vormden de bakermat van mijn carrière en van dit proefschrift, waaraan jullie zelf ook nog een bijdrage hebben geleverd: bedankt voor de Friese vertaling van de samenvatting voor niet-ingewijden. Daarmee is het boekje daadwerkelijk een product van ons allen geworden.

Ook wil ik iedereen, die ik ontmoette en leerde kennen tijdens mijn opleidingen in de tandheelkunde bedanken voor het in mij gestelde vertrouwen. Het waren bronnen van inspiratie en ze gaven me steeds moed om door te gaan met mijn ambities. In het besef dat ik nimmer volledig kan zijn, wil ik in dit kader toch een aantal mensen noemen: prof. Renggli, prof. Abraham-Inpijn en Marjolijn Hovius.

Het 'Gysbert Japicxhûs' uit Bolsward wil ik hartelijk danken voor het corrigeren van de Friese samenvatting.

Tenslotte wil ik met dit proefschrift vier bijzondere mensen, die te vroeg uit het leven zijn gerukt, gedenken. Allereerst mijn oom en naamgenoot, Schelte Fokkema, één van uw vele haiku's staat nu te blinken in mijn proefschrift. U droeg mij altijd een zeer warm hart toe, het is dan ook vreselijk jammer dat u van deze gebeurtenis geen getuige kunt zijn. Henny Mastebroek, het leven is oneerlijk, jouw geestkracht en levensinzichten waren een hulp en inspiratiebron voor velen. Ik zal nooit weten wat je me nu te zeggen zou hebben; ik mis je. Heer J. Jansen, uw laatste strijd was heel zwaar; ik weet zeker dat u een beetje trots zou zijn. Adam Spanauf, je was altijd zo ongelofelijk positief over mij, het maakte me verlegen, je had je zo verheugd op deze gebeurtenis; je bent té plotseling uit ons midden gestapt.